

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
1993-1994

ISSN 1211-7250

BRNO 1997

381 ch. n. 1992
382

250,-

S 9395458

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1993-1994

Vydává: Archeologický ústav AV ČR Brno
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: ps@isibrno.cz

Odpovědný redaktor: PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc

Redakce a příprava pro tisk: Mgr. Patrik Červák, Mgr. Balázs Komoróczy,
Ing. Petr Škrdla

Na titulním listě: Rekonstrukce skládané dýky z Maref

Tisk: Tiskárna Gloria, Rosice u Brna

Náklad: 400 ks

Publikace neprošla redakční ani jazykovou úpravou

© 1997 by the Authors

All rights reserved

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

hospodářského objektu, tvořená dřevěnými trámy, takže na úrovni cca 3 m hloubky působila dojmem dřevěné podlahy.

Mimořádně důležitým vodítkem pro eventuální archeologický výzkum v případě zemních prací v prostoru za objektem č. 10 je západní profil výkopu. Pod novějšími navážkami je zde patrná mocná kulturní vrstva, skrývají se zde neprozkoumané části hnojišť, vývod jednoho ze žlabů (viz níže), zachycen byl také lehký proplétaný proutěný plot.

V dalším průběhu skrývky se v hloubce cca 3,5 m objevily dřevěné žlaby. Nejdelší vycházel ze západního profilu, mířil vodorovně k východu, po asi 2 m se však stáčil a povlovně směřoval k severní stěně jámy, kde byl však výrazně poškozen soklem jednoho z pilotů. Přibližně v místech ohybu se na něj také napojoval další žlab, který byl nasměrován k jihu, kde procházel hnojištěm. Zřejmě pokračoval dále pod sousedním domem. Konstrukčně byly žlaby budovány shodně. Mírně vzhůru se rozevírající boky tvořila dlouhá, silná, kolem 40 cm široká prkna, která v zemi přidržovaly z obou stran svíslé kolíky. Dno žlabů nebylo dřevěné, nýbrž v podstatě jím bylo jílovité, šedě probarvené podloží. Nahoře žlaby překrývala další dlouhá prkna. Jednotlivé části žlabů na sebe přesně navazovaly, pouze jižní rameno, jak se zdá, podbíhalo pod hlavní tah. Torzo dalšího žlabu, velmi špatně dochovaného v délce cca 1 m, se vyrýsovalo i v severní části jámy, kolmo k severní stěně. Systém žlabů neležel v ideální rovině, místy měl sklon, těžko však dnes rozhodnout, zda byl takto záměrně vybudován, nebo zda k jeho "zvlnění" došlo až později v důsledku terénních změn. Vzhledem k tomu, že nelze určit, odkud a kam směřoval - jeho pokračování se zřejmě nachází pod okolní zástavbou a mimo stávající výkop, můžeme jeho původní účel jen odhadovat (zachycování dešťové vody, odvod splašků, přívod vody potřebné k řemeslné činnosti apod.).

V jihozápadním a severozápadním rohu jámy se v hloubce cca 3,7 m vyrýsovala dvě pravoúhlá nároží, zbudovaná z lomového kamene na maltu. Jihozápadní bylo podstatně zachovalejší a bylo zapuštěno v prostoru hnojiště.

Ve východní polovině zkoumané plochy bylo nálezů méně. Kromě dvou zřetelně mladších zídek z kamene a cihel byl v severovýchodním rohu jámy zkoumán objekt blíže neurčené funkce, v němž a kolem něhož se kumulovalo množství keramiky, mazanice, uhlíků, struskovité hmoty i drobných zkorodovaných železných předmětů. V hloubce asi 2-2,5 m se jevil jako půlkruhový, se zbytky mazanice a cihel, místy dost přepálenými, hlouběji dostával pravidelnější obdélníkový tvar.

Keramický materiál získaný výzkumem náleží období kolem poloviny a 2. poloviny 13. století a století následujícím. Mimo to byl nalezen i jeden střep dobrodzienské skupiny.

Hana Teryngerová, PÚ Ostrava - pracoviště Opava

Resumé:

Opava (Bez. Opava). Ostrožná Strasse 10. Siedlung - Stadt. Mittelalter (13. - 14. Jh.). Rettungsgrabung.

OPAVA (okr. Opava)

Ostrožná ul. č. 31, čp. 242 (parc. č. 478). Sídliště - město. Středověk, novověk. Předstihový výzkum.

Předstihový archeologický výzkum tohoto objektu (kulturní památka č. 3180) byl krátkodobý (únor 1993), neboť se týkal pouze dvou suterénních místností ve střední části domu, kde majitel hodlal o 0,5 m snížit úroveň podlah. Podsklepena je jen uliční polovina, sklepy jsou renesanční, klenuté z cihel a jak ukázaly sondy, základová spára obvodového

zdíva ležela pouze 0,2 m pod podlahou dnešního sklepa, tj. necelé 3 m pod úrovní terénu. Pod podlahou z udusané hlíny pokračovala vrstva navážky o mocnosti cca 0,25 m, která obsahovala jen sporadicky zlomky recentní keramiky a kachlů. Zdá se tedy, že v období 16. století, kdy byla tato renesanční stavba zbudována (zřejmě na úzké středověké parcele), došlo k úplnému vybrání starších sídelních vrstev, jak napovídají analogie z jiných opavských objektů. K ověření této domněnky by ale bylo zapotřebí prozkoumat dvorní části budovy.

Resumé:

Opava (Bez. Opava). Ostrožná Strasse 31. Parcelle Nr. 478. Siedlung - Stadt. Mittelalter, Neuzeit. Vorläufige Sondierung.

OPAVA (okr. Opava)

Dolní nám. 22, čp. 304 (parc. č. 387/1 st.). Sídliště - město. Středověk (13.-14. stol.). Záchranný výzkum.

V případě tohoto objektu se mělo jednat o dokončení výzkumu z července až srpna roku 1992, při němž byly zkoumány suterénní prostory a rýhy po bagrování při západní stěně stavby, jejíž majitel nechal svévolně zahájit zemní práce před nástupem pracovníků PÚ.

Šlo o vůbec první dům na Dolním náměstí, který mohl být podroben archeologickému výzkumu. Ve státním seznamu kulturních památek (č. 1293) jako renesanční, vybudovaný na protáhlé gotické parcele. Celá stavba je podsklepena a všechny suterénní prostory jsou dodnes přístupné, což nebývá vždy pravidlem.

V roce 1992 se podařilo položit sondy (v počtu 11) ve dvou velkých sklepních místnostech, spojující chodbičce a mimo dům, ve dvoře. Nejstarší nálezy (kuchyňská keramika, osteologický materiál, úlomky drobných železných předmětů atp.) byly nalezeny ve dvorním traktu domu a ve dvoře. Keramika se hlásí do 2. poloviny 13. a do 14. století. Zcela jiná situace byla ve velké renesanční místnosti se středovým pilířem, obracející se na sever, tedy do náměstí. Nepříliš mocné vrstvy navážky nad žlutým podložním jílem vydaly pouze novověké nálezy. Střední partie sklepa, tzv. "gotická" (klenby, zdivo), se jevila z hlediska archeologického velmi slibně, k jejímu výzkumu však mohlo dojít až o rok později, tj. v srpnu 1993.

Střední část sklepa tvoří dvě místnosti o rozměrech 7x2,5 m a 8 x 2,8 m. V nich byly vykopány tři sondy, situaci ale komplikovala přítomnost spodní vody (objevovala se v celém objektu) i chování majitele nemovitosti. Podle všech předpokladů se asi v hloubce 1 m pod vrstvami novověkých navážek objevila tmavá kulturní vrstva s obsahem keramiky z 2. poloviny 13. století, kostí, uhlíků, úlomků dřeva atp. Spodní hranice vrstvy nebylo dosaženo ani sondážní geologickou tyčí (délka 1,2 m). Na základě zkušeností z loňského roku lze předpokládat pokračování této vrstvy do hloubky nejméně 4 m. Sonda v jižní části místnosti 1 prokázala přítomnost hnojivní vrstvy charakteristického obsahu i zápachu. Bohužel výzkum těchto prostor nemohl být, pro nemožnost dohody s majitelem, ani tentokrát doveden k závěru a jeho dokončení závisí na výsledku jednání příslušných úředních orgánů.

Hana Teryngerová, PÚ Ostrava - pracoviště Opava

Resumé:

Opava (Bez. Opava). Dolní Platz 22. Parcelle Nr. 387/1. Siedlung - Stadt. Mittelalter (13.-14. Jh.). Rettungsgrabung.